

**Zoznam prezentácií k programu konferencie „CESTA KU
VZDELANIU- Way to education“**

**Alternatívne formy vzdelávania ako prostriedok ku zvyšovaniu vzdelanostnej
úrovne rómskych detí a mládeže z málo podnetného prostredia**

5. august 2010

Divadlo J. G. Tajovského Zvolen

Cesty edukácie Rómov

prof. PhDr. Miron Zelina, DrSc., Dr.h.c

Abstrakt

V príspevku sa prezentuje päť ciest, prístupov k zlepšeniu vzdelávania a výchovy rómskych žiakov. Stanovujú sa tri základne axiómy, ako k problému zlepšenia edukácie znevýhodnených žiakov pristupovať. V závere sú vymenované opatrenia, ktoré sa urobili v smere zlepšenia účinnosti výchovy a vzdelávania rómskych žiakov a sú navrhnuté opatrenia pre budúcnosť.

Alternativní metody a filozofie výchovy pro romské žáky

Doc. PhDr. Jaroslav Balvín, CSc.

Abstrakt

Text ukazuje, že použití alternativních metod není možné bez filozofického přístupu vyučujících. Romští žáci jsou součástí společenského systému, který je poznamenán národnostním a sociálním handicapem. Aby použití alternativních metod bylo efektivní, je nutné, aby i učitel rozuměl širokým souvislostem, v nichž romští žáci řeší svoji životní a školskou situaci. K tomu pomáhá efektivně filozofický přístup. Konkrétně filozofie výchovy.

Alternativní metody, filozofie výchovy a učitel romských žáků

Doc. PhDr. Jaroslav Balvín, CSc.

Abstrakt

Článek se pokouší o vymezení role učitele romských žáků při hledání alternativ výuky ve školách s převahou romských žáků. Autor konstatuje a dokládá, že k tomu není možno vystačit pouze s didaktickými schopnostmi, ale osobnost učitele musí být charakterizována širokým filozoficko-etickým zázemím.

**Rómske vzdelávacie, informačné, dokumentačné a konzultačné
centrum**

PaedDr. Viera Šándorová

Abstrakt

Príspevok pojednáva o náplni práce ROCEPO. Zameriava sa hlavne na oblasť vzdelávania, a to prípravu pedagogických asistentov a prieskumnú činnosť.

Rómsky žiak z marginalizovaného prostredia v procese vzdelávania v Slovenskej republike

Ing. Kosová Ingrid, PhD.

Abstrakt

Obsahom článku je stručná analýza legislatívneho rámca v oblasti vzdelávania rómskych žiakov v súčasnom období. Zámerom príspevku však nie len oboznámiť čitateľa s existujúcimi zdrojmi a materiálmi na národnej úrovni, ale ich i zhodnotiť, resp. poukázať na ich nedostatočnú mieru implementácie na lokálnej úrovni.

Alternatíva pre rómske deti z marginalizovaných komún

Ing. Kosová Ingrid, PhD.

Abstrakt

Príspevok je svojim obsahom zameraný na analýzu postavenia rómskeho žiaka z marginalizovaného prostredia vo vzdelávacom procese na Slovenku. Zároveň je námetom, ako toto znevýhodnené postavenie eliminovať, resp. ukazuje možnosť zvýšiť vzdelanostnú úroveň Rómov zo segregovaných a separovaných komún prostredníctvom zavedenia nových alternatívnych prvkov do vzdelávacieho procesu.

Čítajú rómski žiaci slovenský text s porozumením?

Martin Kmet'

Abstrakt

Autor vo svojom príspevku, na základe predbežných výsledkov prebiehajúcej výskumnej úlohy VÚDPaP, oboznamuje s niektorými údajmi, ktoré naznačujú, že porozumenie slovenskému textu u Rómskych žiakov na ZŠ je výrazne slabšie ako u ostatných žiakov. Poukazuje na tú skutočnosť, že slabá úroveň vzdelania Rómov u nás, môže byť vo veľkej miere podmienená aj znalosťou vyučujúceho jazyka, našom prípade slovenčiny. Vzorka (N=109) je skôr sondou do tejto oblasti, ale poukazuje na rezervy v edukácii rómskych žiakov. Autor ponúka aj niekoľko záverov do praxe.

Montessori pedagogika ako významný faktor vo výchove a vzdelávaní

PhDr. Zuzana Almáši Koreňová

Abstrakt

V príspevku si priblížime koncepciu Montessori pedagogiky, dôležité a významné faktory tejto pedagogiky, význam sociálneho znevýhodnenia pre nástup dieťaťa do školského zariadenia a jeho ďalšie pôsobenie v ňom.

Škola pre každého žiaka – škola na každý deň

Paedr. Viera Grohová

Abstrakt

Škola pre každého žiaka – škola na každý deň je inovačným programom, ktorý systémovo rieši výchovno-vzdelávacie pôsobenie 3 škôl pod jednou strechou – materskej, základnej

a základnej umeleckej školy. Výchovno-vzdelávací program škôl je tvorivo-humanistický model, ktorým je zabezpečený komplexný rozvoj žiaka na základe zistených možností a potrieb pod vedením pedagógov, odborných pedagógov a psychológov. Predpoludním sa dieťa a žiak v škole učí to čo potrebuje pre život – výchova a vzdelávanie podľa možností a potrieb – a popoludní sa tvorivo a umelecky sebarealizuje podľa vlastných možností a potrieb. Systémom práce získava návyky pre celoživotné vzdelávanie a potrebnú flexibilitu pre uplatnenie sa na trhu práce.

Dalton a vzdelávanie rómskych žiakov

PaedDr. Martina Chalachánová

Abstrakt

Článok popisuje charakteristické znaky vzdelávania uplatňujúceho daltonské prvky. Podrobne popisuje jednotlivé prvky tohto vzdelávania a výsledný efekt ich zaradenia na rómskych žiakov. Venuje sa aj rovnosti príležitostí, ktorú majú v Daltone títo žiaci zabezpečenú.

Súkromné gymnázium Zefyrína J. Mallu v Kremnici – prvé dva roky pôsobenia ako alternatívna škola

Ing. Ján Hero

Abstrakt

Príspevok približuje informácie o vzniku a súhrn skúseností z praxe pôsobenia prvých dvoch rokov súkromného osemročného gymnázia, ako alternatívnej školy, zriadeného pre vytvorenie podmienok nadaným rómskym deťom z marginalizovaných rómskych komunit. Cieľom školy je nasledovať myšlienku prípravy rómskych žiakov pre štúdium na vysokej škole podobne ako v Gándiho gymnáziu v Pécsi (Maďarsko). Popisuje alternatívne prvky prístupu na tejto škole v porovnaní s tradičnou školou. V závere uvádza odporúčania vychádzajúce z dvojročnej skúsenosti vzdelávania v tomto gymnáziu pre zlepšenie situácie v oblasti vzdelávania rómskych detí.

Realizácia multikultúrnej výchovy v základných a stredných školách

Doc. PaedDr. Alica Petrasová, PhD.

Abstrakt

Súčasnú zmeny v poňatí učiteľskej profesie sú dnes mimoriadne aktuálne. Odrážajú sa v nich predstavy o európskom pedagógovi a jeho kľúčových kompetenciách, ktorými by mal disponovať. Autorka predstavuje výsledky dotazníkového prieskumu zameraného na realizáciu multikultúrnej výchovy v súčasnej škole.

Hľadanie odpovedí na otázky (de)segregácie rómskych žiakov vo vzdelávacom systéme na Slovensku

Mgr. Vlado Rafael, PhD.

Abstrakt

V príspevku sa pojednáva o analýze faktorov, ktoré podmieňujú efektívnosť prosociálnej výchovy a stupeň zmyslovej integrácie rómskeho žiaka

Zachytenie výrazu „segregácia“ v novom školskom zákone, ktorá je spolu s diskrimináciou na školách zakázaná, je významný posun v politike vzdelávania vo vzťahu k etnicky a sociálne znevýhodneným skupinám žiakov. Ide o historicky prvé uvedenie tohto pojmu v školskej legislatíve. Jeho ukotvenie vo vzťahu k vzdelávaniu však chýba, školský zákon tento pojem nedefinuje, ani neurčuje ako segregáciu eliminovať, odstrániť, merať a pod.

Nazdávame sa, že koreň problému segregácie rómskych žiakov vo vzdelávaní je v tom, že odborná verejnosť je v pohľade na tento fenomén nejednotná, vysvetľuje si ho rôzne. V dôsledku toho potom nie je možné prehodnotiť celkovú školskú didaktiku (teóriu vyučovania) vo vzdelávaní tejto cieľovej skupiny žiakov.

V roku 2009 by sme chceli preto opäť nadviazať na tému multikulturalizmu a otvoriť tak odbornú diskusiu o probléme segregácie (integrácie...) rómskych žiakov vo formálnom vzdelávaní na Slovensku. Naším zámerom je vytvoriť odborný priestor pre vznik jednotnej definície tohto pojmu pre potreby vzdelávania, pričom môže ísť o nasledovné oblasti:

NOS - OSF v rámci vzdelávacieho programu chce v koalícii partnerov, ktorý sa problematikou zaoberajú a/alebo ju majú priamo v kompetencii rozpracovať pojem „segregácia“ do definície a vypracovať odporúčania pre školskú prax. Zároveň chce spoločne s partnermi vypracovať plán/stratégiu/koncepciu presadzovania týchto odporúčaní a definície do systému vzdelávania, či už do príslušnej legislatívy alebo na úrovni iných záväzných nástrojov verejnej politiky.

Výchova a vzdelávanie rómskych detí a mládeže zo sociálne znevýhodneného prostredia v internátnom type škôl

PaedDr. Stanislav Cina

Abstrakt

Výchova a vzdelávanie Rómov patrí v súčasnosti medzi dôležité oblasti v edukačnom systéme a v intencii sociálnej práce.. Dôležitá je preto, lebo vzdelávanie je podmienkou rozvoja každého ľudského spoločenstva, ale aj nevyhnutnou potrebou osobnostného rastu človeka pripravujúceho sa na vlastný život a na inklúziu do spoločnosti. O to viac to platí pre Rómov ako jednu zo sociálnych skupín vyžadujúcich si špecifickú starostlivosť. Dôraz na nadobudnutie vzdelania je o to väčší, že predstavuje jednu z významných ciest ako sa dostať nielen z materiálneho, ale aj duchovného nedostatku. Oblasť vzdelávania Rómov a celková problematika je príliš široká a je veľmi zložitú určovať hranicu medzi diskrimináciou a nediskrimináciou.